

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

per e-mail verstuurd aan: cie.szw@tweedekamer.nl

Datum: 13 juni 2018
Onderwerp: reactie NVI voor AO Brede Schuldenaanpak op donderdag 14 juni 2018
Van: Nederlandse Vereniging van gecertificeerde incasso-ondernemingen (NVI)

Geachte commissie,

De NVI zet zich sinds 1989 intensief in om ervoor te zorgen dat het incasseren van vorderingen op een maatschappelijk verantwoorde wijze wordt uitgevoerd. Wij zijn dan ook zeer content met het voornemen van het kabinet en het daaropvolgende initiatief van staatssecretaris mevrouw Van Ark, om concreet aan de slag te gaan met een brede schuldenaanpak. De meeste actielijnen worden door de NVI ondersteund en toegejuicht. Wij zullen ons inzetten om invulling te geven aan bepaalde zaken in de brief van mevrouw Van Ark. De meest voor de hand liggende is uiteraard invulling geven aan actielijn 3, zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso door onder andere het volgende:

- I. onze gedragscode, de keurmerkcriteria, de financiële afwikkelingseisen en het toezicht daarop;
- II. ons vakbekwaamheidsprogramma en de eed voor incassomedewerkers.
- III. onze primaire insteek om (problematische) schulden in het minnelijke traject op te lossen zonder het gerechtelijke traject om hoge kosten te voorkomen;
- IV. onze proactieve houding ten aanzien van mensen met hoge schulden door deze mensen te helpen zich aan te melden bij schuldhelpverlening.

Samenvatting

Omdat bekend is dat er veel stukken moeten worden gelezen, schetsen we een samenvatting van de belangrijkste punten in deze brief. Wij maken ons **zorgen** over een drietal zaken:

1. het idee om **incassokosten te verlagen**, dit zal een averechts effect hebben;
2. het verzoek van partijen om een **verbod op verkoop van schulden** in te stellen;
3. de huidige regelgeving rondom bewindvoering en schuldhelpverlening die **winstbejag en onbekwaam handelen** in de hand werkt.

Tegelijkertijd met deze zorgen doen wij ook een aantal suggesties om oplossingen te vinden in bijvoorbeeld een **getrapte verhoging** van de minimale incassokosten, **centraal beheer** van minnelijke regelingen en een **aanpassing van het verdienmodel** van hulp bij schulden. Hierna zetten we per punt uiteen hoe tot deze oplossingen kan worden gekomen.

Helpende hand

De NVI helpt graag mee aan een verbeterde opzet van de brede schuldenaanpak en steunt het initiatief van de opzet van een incassoregister met bijbehorende vakbekwaamheidstoetsen, regelgeving en handhaving daarvan. Het spreekt voor zich dat de inrichting van een dergelijk register nauw luistert. In 1989 zag de NVI al de noodzaak om het kaf van het koren te scheiden, de NVI is opgericht om te laten zien dat er binnen de incassobranche onderscheid is. Het valt te betreuren dat er een klein aantal partijen is dat de branche in een kwaad daglicht stelt. Dit moet een halt worden toegevoerd en de opzet van een goed werkend incassoregister kan daaraan bijdragen. De NVI stelt de door haar opgebouwde expertise dan ook graag ter beschikking om dit te kunnen invoeren.

Zorgen

Wij merken dat er naast zeer goede initiatieven ook moedwillig of onbewust maar wel zeker gezocht wordt naar een zondebok. De incasso industrie als geheel wordt hier naar onze mening te vaak fout afgeschilderd. Hierdoor worden maatregelen voorgesteld die niet zullen bijdragen aan het verbeteren van de schuldenaanpak. Wij uiten onze zorgen over de volgende punten:

1. het voornemen om te onderzoeken of de minimale incassokosten van € 40,- omlaag kunnen worden gebracht;
2. het dringende verzoek van verschillende partijen om de verkoop van vorderingen te verbieden;
3. de huidige opzet en beloningssystematiek van ongereguleerde schuldhulpverlening en bewindvoering.

Verlagen van incassokosten

De NVI is op zich niet tegen een verlaging of zelfs het afschaffen van de buitengerechtelijke kosten. Echter de regelgeving in Nederland heeft bijgedragen aan een klimaat waarbij zowel incassobureaus als ook gerechtsdeurwaarders hun diensten tegen no cure no pay-tarieven aanbieden. Opdrachtgevers waaronder de overheid zelf verlangen dit. Deze manier van werken heeft erin geresulteerd dat zelfs gerechtsdeurwaarders hun ambtelijke handelingen kosteloos of tegen sterk gereduceerd tarief aan hun opdrachtgevers aanbieden. Degene die de rekening betaalt is de debiteur die toch al schulden heeft. Voordat überhaupt wordt bewerkstelligd dat kosten worden verlaagd of zelfs afgeschaft, zou de gehele keten rondom (inning en voorkoming van) schulden moeten worden bekeken, zodat er een level playing field ontstaat. De insteek daarvan dient te zijn dat de debiteur uiteindelijk het voordeel daarvan kan genieten. Nu spoorlags het minimumtarief van de incassokosten verlagen zal averechts werken.

Door het verdienmodel in het minnelijk traject verder terug te dringen zullen incassobedrijven in het minnelijke traject minder omzet kunnen genereren. Het verlagen van de incassokosten heeft namelijk dat effect. Dit heeft voorts als gevolg dat er minder geld kan worden besteed aan het leggen van persoonlijk contact met de debiteur. Dit heeft weer als gevolg dat

vorderingen sneller moeten worden doorgezet voor gerechtelijke invordering zonder dat bekend is wat er speelt bij de debiteur. Persoonlijk contact zorgt voor écht inzicht en een betere oplossing voor de debiteur, de NVI is hier dan ook een warm pleitbezorger voor.

Van meet af aan heeft de NVI gewaarschuwd dat een effect van de in 2012 ingevoerde WIK zou zijn dat de (primaire) schuldeisers direct na de (enige) kosteloze aanmaningsbrief het minimumtarief van € 40 *per factuur* aan de debiteur in rekening zouden gaan brengen. Daarmee zou een substantieel groter deel consumenten worden geconfronteerd met incassokosten. Voorheen kreeg een debiteur pas incassokosten berekend *nadat* de vordering uit handen werd gegeven aan een incasso-intermediair. Wij pleiten daarom nogmaals voor een evaluatie van de WIK-wetgeving om ongewenste neveneffecten inzichtelijk te krijgen en pas na deugdelijk onderzoek tot mogelijke aanpassing te komen. Naar onze mening zou het bijvoorbeeld wenselijk zijn om na te denken over een getrapte invoering van (incasso)kosten bij inning door de schuldeiser, terwijl het minimum van €40 pas bij het uit handen geven aan een incasso-intermediair zou mogen gaan gelden.

Verbod op de verkoop van vorderingen

Vanuit verschillende hoeken wordt geopperd dat het verkopen van vorderingen moet worden verboden. Wij benadrukken dat het verhandelen van een bezit een recht is dat nimmer kan worden verboden. Dit zal dan ook geen oplossing zijn, daarnaast is de ECB en inmiddels ook de Europese Commissie een geheel andere weg ingeslagen waarmee zij het verkopen van vorderingen van in ieder geval vorderingen van banken zelfs aanmoedigen. Graag verwijzen wij u naar deze memo die daar betrekking op heeft: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-1802_en.htm. Het kan niet zo zijn dat Nederland in deze een eigen beleid maakt dat niet strookt met dat van de ECB en de Europese commissie. Verder is er ook jurisprudentie op Europees niveau wat bevestigt dat het handelen in vorderingen is toegestaan. Er is wezenlijk geen verschil tussen het handelen in vorderingen en behandelen van vorderingen. Het gaat immers om de juiste wijze van incasseren: Maatschappelijk verantwoord incasseren met het oog op klantbelang en zorgplicht.

De NVI heeft zeker oog voor het probleem waar door verschillende partijen op wordt gewezen, dat te maken heeft met de wijze waarop er wordt gehandeld door partijen. De wijze waarop de invordering plaatsvindt moet onzes inziens worden gedaan op een maatschappelijk verantwoorde wijze waarbij ook het klantbelang centraal wordt gesteld. Het opleggen van en toezien op een acceptabele werkwijze is de kerntaak van de NVI. Als in de huidige manier van werken aanpassingen kunnen worden gedaan die bijdragen aan het oplossen van de schuldenproblematiek dan staan wij daar absoluut voor open. Sterker nog, de NVI neemt ook het initiatief zodat een bijdrage kan worden geleverd.

Op dit moment wordt bijvoorbeeld gewerkt aan een gezamenlijke beslismatrix om schulden inzake bijvoorbeeld consumptief krediet gelijkwaardig en met uitzicht op een schuldenvrije toekomst voor de debiteur na te streven. Tevens wordt onderzocht of het mogelijk is om afbetalingsregelingen in een minnelijk traject centraal te laten beheren zodat een debiteur

niet te maken heeft met vele verschillende incasserende partijen en daardoor hogere kosten. Deze aanpak zal ertoe leiden dat het niet noodzakelijk is om (loon)beslag te leggen om een regeling af te dwingen waardoor de kosten significant, tot wel minimaal met € 700,- per vordering afnemen. Onder andere deze voorbeelden zullen wel bijdragen aan een verbetering van de schuldenproblematiek, maar een verbod op handel in schulden zoals men dat noemt zeker niet.

Opzet schuldhulpverlening en bewindvoering

De NVI is van mening dat schuldhulpverlening en bewindvoering een taak is waarop stevig toezicht moet zijn en dat wordt uitgevoerd door vakbekwaam personeel. De huidige regelgeving heeft ertoe geleid dat er een wildgroei aan een ongereguleerde groep van "ondernemers" is, die met een te grote portefeuille schijnhulp levert aan mensen met problemen. De NVVK is een vereniging die zich inzet voor goede regels en toezicht zoals ook de NVI dat voor incassobureaus doet. Ook zij kunnen de genoemde wildgroei niet voorkomen. Dat probleem komt voort uit het verdienmodel: schuldhulp bieden tegen een bedrag van gemiddeld € 120,- per maand per "klant" trekt de nodige ondernemers aan met verkeerde beweegredenen. Een bedrag dat moet komen uit de beschikbare inkomsten van die "klant" en dus een bedrag dat afgaat van de afloscapaciteit van deze "klant". Naar de mening van de NVI kan dit niet zo werken.

De NVI ziet graag dat er twee initiatieven worden toegevoegd om dit probleem te tackelen:

- a. regulering van deze branche inclusief een verplicht vakbekwaamheidsprogramma. Hiermee worden gelukzoekers en onbekwame partijen geweerd;
- b. aanpassing van het verdienmodel, schuldhulpverlening dient te worden bekostigd uit de algemene middelen van de gemeente. Met name omdat een adequate oplossing veel meer oplevert dan het zal kosten. Hierdoor komt de maandelijkse afloscapaciteit ook weer op een niveau waarmee schulden sneller kunnen worden ingelost.

Tot slot

De NVI is zeer content met de nodige voorstellen in de geschetste aanpak en wil dan ook graag meewerken aan het bewerkstelligen van de initiatieven en natuurlijk vooral het bereiken van het doel ervan. Dit kan alleen worden gedaan als alle keten- en marktpartijen samenwerken, kennis delen en luisteren naar elkaars belangen en inzichten. Wij zullen ons als NVI als zodanig opstellen en zijn bereid waar nodig toelichting te verschaffen.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de NVI
Arjan Stigter, Secretaris
secretaris@nvio.nl